

מסדרונות נגישים, דלפקי מודיעין, שירות נגישים, מעלית נגישה, שירותי נכים נגישים. די באחד מהמרכיבים שאיננו קיים, כדי שהשירות לא יהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות.

9

הכוח שלנו כחברה

אחד המרכיבים המשמעותיים בהתמודדות עם מוגבלות הוא ההתמודדות החברתית. הצורך בהשתייכות הוא מהצרכים הבסיסיים של כל אדם. לעתים ישנן מוגבלויות הניכרות לעין היוצרות רתיעה חברתית. במקרים אלה כמו נבנית 'חומה שקופה' בין האדם לסביבתו; סיטואציה היוצרת קושי מכופל, ועל האדם להתמודד, בנוסף למוגבלותו, גם עם בדידות.

החברה היא הראשונה המפסידה מכך. לא אחת מדובר באדם שיכול לתרום לה רבות, אולם היא מחמיצה הזדמנויות. גם אדם עם מוגבלות, שנאלץ להשקיע משאבים בהיאבקות על זכויותיו, במקום להשקיע את אוננו בהשקעה ובהתפתחותו האישית ותרומתו לחברה - מפסיד מהסתכלות זו.

השפעה נוספת של החברה מתמקדת באנשים עם 'מוגבלות סמויה', כזו שלא ניכרת לעין. אלה חוששים שהידיעה על מוגבלותם תחצוץ בינם לבין החברה ומשקיעים מאמץ רב בהסתרה, בהחבאת המצב, ולעתים אף בהכחשה עצמית כדי שלא יסווגו ויקוטלגו במקום שונה ואחר.

10

גם אנחנו מוגבלים

מעצם היותנו בני אדם איננו מושלמים. יתירה מכך, לכל אדם יש מוגבלות ולא משנה באיזה פן. ככל שאדם מודע יותר למוגבלותו וליכולותיו, ככל שאדם ייאות להתבונן במראה המשקפת את אישיותו ולקבל את חסרונותיו ומוגבלותו, יצליח להתמודד טוב ונכון יותר.

חברה שמקבלת כל אחד על מעלותיו ומוגבלותיו, חברה שמאפשרת לכל אחד מחבריה להיות כפי שהוא, היא חברה שמעודדת צמיחה של הפרט ושל החברה. זו חברה שהופכת לחברה ערכית יותר, יציבה ובעלת עוצמה. כוח ההשפעה שלה גדל הן פנימה והן מחוצה לה. חברה איכותית היא זו שלא דוחקת אנשים לשוליים, מה שעלול לגרום להם לרגשות קשים וממילא להישאבות לתוך מעגל שלילי מיותר. הדבר נכון הן מבחינת הרמה הרוחנית והאנושית של החברה והן מבחינה חינוכית. חברה שמחנכת את דור העתיד לערכים אמתיים של קבלת השונה, היא הראשונה שמרוויחה בסופו של יום.

החיים. יש לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו להיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתו. חוקי התעסוקה תקפים גם לגבי. החוק אוסר על מעסיק להפלות אדם עם מוגבלות, ומחייב התייחסות שוויונית כלפיו כבר בשלב הקבלה לעבודה.

גם אם קבלתו לעבודה אינה סופית, מחויב המעסיק לבצע התאמה בתהליך איתור, מיון וגיוס העובדים. כך במבחני המיון למשרה, לדוגמה. משכך, אין לפרסם מודעה בדבר הצעת עבודה או הפניה להכשרה מקצועית שיש בה משום אפליה של אנשים עם מוגבלות.

מובן, אם כן, שעל המעסיק לדאוג לקיים כחוק את זכויות העובדים של כלל עובדיו, ובכללם עובדים עם מוגבלות ללא כל הבדל.

חשוב לדעת, כי החוק אוסר על מעסיקים להפלות עובדים או דורשי עבודה מחמת מוגבלותם, או בשל היותם מטפלים בבן משפחה שהוא אדם עם מוגבלות. יש להתייחס אליהם באופן שווה בכל היבטי התעסוקה.

7

כל הכלים לתעסוקה

בתעסוקה יש זכאות להתאמה מלאה של תהליכי הקבלה לעבודה למוגבלות, התאמות בסביבת העבודה - נגישות פיזית, ציוד מותאם כמו כיסא, שולחן, מסך מוגדל, מקלדת מותאמת, תוכנות הקראה, תרגום ותמלול לשפת הסימנים, וכל ציוד או אביזר שזקוקים לו בגלל המגבלה כדי לבצע את העבודה באופן מיטבי. לאנשים עם מוגבלות יש גם זכאות לקבל תכניות הכשרה לעולם העבודה ועזרה במציאת משרה, כמו גם סיוע במימון לימודי מקצוע באפשרויות שונות. ב'שמעיה' יש אגף מיוחד שמתמחה בנושאים האלה ומעניק שירותים אלה בכל הארץ, ומסייע בהשתלבות בעבודות שונות. "כל האפשרויות של עולם העבודה פתוחות בפני הלוקחות שלנו, להם אנו מעניקים שירותי השמה בעבודה", כך אומרים באגף התעסוקה ב'שמעיה'. "אדם עם מוגבלות יכול להגיע אלינו עם כל חלום תעסוקתי ואנו נסייע לו להפוך אותו לאפשרי, כמובן בהתאם ליכולותיו, לכישוריו ולמוגבלותו"

8

מנגישים את היכולת

בהתאם לחוק, כל אדם זכאי להזדמנות שווה למימוש עצמי וכלכלי, זאת ללא תלות ברקע האישי שלו. כדי ליישם זאת חובה לקיים הסדרי נגישות שיאפשרו לאוכלוסיית אנשים עם מוגבלות להגיע ליעדם באופן שוויוני, מכובד ובמקסימום עצמאות. יש לוודא כי אדם עם מוגבלות יוכל להגיע לכל מקום ולקבל את אותו שירות ככל אדם אחר. מדובר ברצף לוגי המאפשר זאת: חניית נכים, עלייה למדרכה, דרך נגישה, דלת כניסה נגישה,

עם השנים אנו יכולים להבחין בשינוי חיובי בנוגע להתייחסות זו. יותר ויותר נטמעת ההבנה כי אנשים עם מוגבלות הם קודם-כל אנשים, יש להם מה לתרום, הם בעלי יכולות מעולות, ללא קשר למוגבלות. בנישה הזו התמקמה האפשרות לשוויון הזדמנויות ושל קבלה אמיתית; אופציה שמאפשרת השתלבות אמיתית של אנשים עם מוגבלות גם בציבור החרדי. זהו החסד האמיתי שניתן לגמול עם אנשים עם מוגבלות, ובכך לסייע להם להיות עצמאיים ומעורים בציבור, כדברי הרמב"ם: "מעלה גדולה שאין למעלה ממנה... ממציא לו מלאכה כדי לחזק את ידו עד שלא יצטרך לבריות לשאל. ועל זה נאמר (ויקרא כה, לה) 'והחזקת בו גר ותושב וחי עמך'".

4

מכירים במוגבלות

כדאי לדעת: רצוי לפנות לביטוח לאומי כדי לקבל הכרה בנכות גם במקרה של קושי קל, כמו: ורידים ברגליים, אנמיה, אסטמה וכדו'.

אדם שעבר ניתוח כלשהו, בוודאי לאחר ניתוח מורכב, ייתכן שיקבל הכרה במוגבלות ויקבעו לו אחוזי נכות שיתורגמו לקצבה חודשית.

גם במקרים בהם לא תתקבל קצבה, וחברות למימוש זכויות ימליצו למשוך את התביעה, מומלץ לנסות בכל זאת. גם אם ביטוח לאומי ייתן הכרה של 20% נכות, ולעתים ב-10% נכות לנפגעי עבודה, ולא יתמחר זאת בקצבה, עדיין ישנם קופונים שווי כסף שניתן לגזור מהכרה זו. מימון לימודי מקצוע, לדוגמה; לימודי תעודה או אפילו תואר במשך מספר שנים, הכוללים מימון לציוד, מלגת קיום ועוד ועוד.

5

לא רק מילים

במת המילים היא שמעצבת את דעת הקהל. היא זו שתכריע על התייחסותנו לעומד מולנו. ביטוי כמו 'מאותגר ראייה' מדיפה ניחוח מתנשא משהו למול ההתמודדות של האחר. גם הגדרתו כבעל מוגבלות, כביכול הוא בעליו של המגבלה, לא מחמיאה. כשמוסיפים את נתוני האסוציאציות לכך, אין ספק שהכינוי 'אנשים עם מוגבלויות' הוא עדין יותר, מכיל יותר ומאפשר יותר. מאותה הסיבה נדגיש כי: האדם עם אוטיזם ולא אוטיסט; האדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית ולא 'מפגר'; האדם עם כבדות ראייה ולא עיוור.

6

קוראים לזה אפליה

ואם הוא עם מוגבלות? זה אומר שהוא אדם. ככזה, הוא זכאי להשתתפות שוויונית ופעילה בכל תחומי

